

Melkert

Middelkoop en de zijnen er zeer binnenkort nader over te kunnen berichten. Ik hoop dat dat goede berichten zullen zijn.

De heer **Marijnissen** (SP): Mijnheer de voorzitter! De Volkskrant wist op 8 april jl. te melden dat de gemeenten in dit land 70 mln. overhouden aan de banenpoolers. Ik vraag de minister hoe dat kan. Kunnen wij dat geld niet meteen aan die mensen geven? Dan komen zij meteen fors boven het minimum uit.

Met betrekking de Melkertbanen en de banenpools wordt altijd gezegd dat het om zinvolle maatschappelijke arbeid gaat. De SP heeft altijd op het standpunt gestaan: indien dat het geval is, moeten die mensen een fatsoenlijke beloning krijgen. Het lijkt er inderdaad op dat er iets aan het schuiven is. Wij hebben vandaag in het Algemeen Dagblad kunnen lezen dat prominenten binnen de PvdA-fractie van mening zijn dat het sociaal minimum omhoog moet. Een nieuw geluid! En ook een nieuwe lente trouwens!

Zowel aan de minister als aan de vertegenwoordigers van de drie coalitiepartijen vraag ik het volgende. Indien wij zeggen dat het hierbij gaat om fatsoenlijke maatschappelijk noodzakelijke arbeid, waarom dan nu niet gekozen voor functieloon in plaats van deze minimale beloning?

Minister **Melkert**: Voorzitter! De heer Marijnissen vergist zich, want er is gekozen voor functieloon. Het enkele feit dat wij het hierbij hebben over functies in het kader van een functiewaardering ingeschaald in de eerste schaal, en dat het dus gaat om het soort eenvoudige werkzaamheden dat verdwenen was maar dat weer terug is, namelijk precies op de functiewaardering en het daarbij behorende loonniveau dat wij wilden, geeft aan dat het kennelijk ook het functieloon is waar de heer Marijnissen op uit is. Het start dan bij datgene wat karig is, maar wel de start van een fatsoenlijk beloningsniveau is, namelijk het wettelijk minimumloon. Het zou mij niet verbazen dat, als wij volgende week een discussie hebben over dispensatie van het minimumloon, de heer Marijnissen dan zegt: het is dispensatie van fatsoenlijk loon. Dan

moet hij er nu niet mee aankomen dat het minimumloon zelf niet voldoende zou zijn om van een fatsoenlijke beloning te kunnen spreken.

Voor wat betreft de banenpoolers: ik kom daar graag op terug als wij de Wet inschakeling werkzoekenden behandelen. De heer Marijnissen is bekend met de systematiek van de financiering van de banenpool. Die laat in ieder geval niet toe dat er een zak met geld klaarstaat voor degenen die daar graag gebruik van zouden willen maken. Zo werkt het dus niet.

Minister **Wijers**: Voorzitter! Ik kan u met genoegen mededelen dat mijn collega Melkert namens het kabinet gesproken heeft. Ik heb daar niets aan toe te voegen.

De **voorzitter**: De heer Marijnissen heeft vragen gesteld aan de drie coalitiepartners. Als er van hun zijde behoefte aan bestaat om hierop in te gaan, dan kan dit wel, maar het overstijgt een beetje, denk ik, het karakter van het vragenuur. Ik zou daar eigenlijk niet in willen treden en nu het woord willen geven aan de heer Terpstra.

De heer **Terpstra** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik wilde mijn vragenuurtje beginnen met de stelling dat ik geen vragen wil stellen over de verschillen tussen de minister van Sociale Zaken en de minister van Economische Zaken. Mijn standpunt is: hoe meer verschillen, hoe beter. Wel heb ik een vraag ten aanzien van de minister van Sociale Zaken. Elk jaar hebben wij als CDA geprobeerd zijn Melkertbanen om te zetten in normale CAO-banen. Mag ik zijn streven om de beloning van Melkertbanen te verhogen, zien als het realiseren van het CDA-idee via een omweg?

Minister **Melkert**: Voorzitter! Dat mag de heer Terpstra niet, want zoals wij ook weten van de afgelopen tweemaal dat de CDA-fractie is gekomen met een alternatief om inderdaad andere banen te creëren op een hoger beloond niveau, betekende dat de uitval van, uit mijn hoofd gezegd, 4000 tot 6000 banen

ten opzichte van de kabinetsplannen. Dus, met andere woorden: wie kiest voor werkgelegenheid, die kiest voor de kabinetsplannen. Wie kiest voor een hogere beloning, voor inkomen boven werk, die kiest voor de CDA-benadering. Wij kiezen voor consistentie: werk boven inkomen, maar wel op een fatsoenlijk niveau betaald. Dat doen wij met deze banen en daar gaan wij mee door. Als dat toegroeit naar de gedachten die in de CDA-fractie zich ontwikkelen – niet alleen op dit terrein, maar ook op het bredere terrein van sociaal beleid – kan ik mij daar alleen maar in verheugen.

Vragen van het lid Oudkerk aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, over **de voortgangsrapportage Medische Technology Assessment en doelmatigheid in de zorg**.

De heer **Oudkerk** (PvdA): Voorzitter! In alle kranten kunnen wij lezen dat de minister van Volksgezondheid voor het afgelopen jaar 300 mln. tekortkomt op haar begroting en ook dat zij voor de jaren 1997 en 1998 zo'n 500 mln. tot 700 mln. nodig heeft om, zoals dat heet, de gaten te dichten. Het gaat, als je het bij elkaar optelt, om bijna 1 mld., maar wij praten hier natuurlijk niet zozeer over geld, maar over dat wat mensen nodig hebben, namelijk zorg; de wachtlijsten in de verzorgingshuizen, de thuiszorg, de curatieve zorg. Dat tekort is niet alleen het probleem van de minister van Volksgezondheid, maar het is een probleem van ons allemaal. Dat geldt voor de partijen in de zorgsector, maar dat geldt ook voor de politieke partijen.

In die zin – om te kijken of iedere gulden die in de gezondheidszorg wordt besteed, ook werkelijk wordt besteed aan zorg – heeft de PvdA-fractie in december een nota uitgebracht naar aanleiding van het zogenaamde inkoopbeleid in zorginstellingen: verpleeghuizen, verzorgingshuizen en ziekenhuizen. Het bleek dat sommige ziekenhuizen en andere instellingen op een fantastische wijze konden inkopen en zo geld konden schuiven van de indirecte zorg naar de directe patiëntenzorg, naar het oplossen van de wachtlijsten; maar ook bleek dat er nog wel het een en ander te

Oudkerk

verbeteren was. De minister heeft toen op grond van een aantal aanbevelingen die wij hebben gedaan, gezegd: ik kom daar zo snel mogelijk op terug. Dat is gebeurd tijdens een debat over wachtlijsten, naar aanleiding van onze vraag of die wachtlijsten geen relatie hadden met het idee dat er doelmatiger en efficiënter kan worden ingekocht. De minister heeft toen toegezegd alles in een nota bij elkaar te zullen brengen. Die nota is begin april naar de Kamer gestuurd. In de nota staat echter dat een besparing, bijvoorbeeld te bereiken door een verbetering van de interne bedrijfsvoering, buiten deze nota valt. De minister zal daarop in een ander kader terugkomen.

De minister zegt vaak dat ik een beetje geduld moet hebben. Ik wil die opmerking best ter harte nemen, zeker van deze minister. Desalniettemin zijn er ongeveer vijf maanden voorbijgegaan. Onze nota bevat de mening van de Nederlandse vereniging van inkopers, dat – ik citeer – “er structureel met professioneel inkoopbeleid ruim 7,5% te besparen is. Voor de hele intramurale sector kan structureel bruto ongeveer 500 mln. kostenvermindering worden bereikt”. Dat is nogal wat.

De minister vraagt zich af hoe zij aan dat geld kan komen. Het is moeilijk om dat af te dwingen, aldus de minister. Ik zou de minister de volgende vier vragen willen stellen.

1. Welk overleg is naar aanleiding van die nota gevoerd en met wie?

2. Is de minister bereid op zo kort mogelijk termijn een openbare conferentie te beleggen over dit onderwerp om te kijken hoe dit soort besparingen doorgesluisd kan worden naar de zorgsector zelf?

3. Is de minister bereid die conferentie zodanig vorm te geven dat na afloop duidelijk is welke beleidsaanpassingen eventueel nodig zijn c.q. gestimuleerd kunnen worden, welke wetswijzigingen eventueel noodzakelijk zijn, etc.?

4. Als uit die conferentie blijkt dat er belemmeringen zijn in wet- en regelgeving, is de minister dan bereid de Kamer nog vóór de zomer een plan van aanpak te doen toekomen waarin wordt aangegeven op welke wijze die besparingen kunnen worden bereikt en aan de zorg ten goede kunnen komen?

□

Minister **Borst-Eilers**: Voorzitter! In mijn beleidsbrief aan de Kamer heb ik mij bij nader inzien toch beperkt tot de doelmatigheid van het primaire zorgproces; medisch handelen en doelmatigheid van alle hulpverleners daaromheen. Ik heb dat gedaan omdat dit beter aansloot bij een voorgaande beleidsbrief over dat onderwerp.

In de notitie komen wel enkele punten van de nota van de PvdA “Gepaste zorg, deel 2” aan de orde, maar slechts zijdelings. De zakelijke bedrijfsvoering – onderhoud, energie, inrichting, logistiek en dergelijke – zal in een ander kader aan de orde komen.

Ik deel absoluut de mening van de heer Oudkerk dat het heel belangrijk is ook hier de doelmatigheid te stimuleren. Het gaat immers over het besteden van premiegeld, dat in de eerste plaats is opgebracht voor zorgverlening. Daar hoort natuurlijk een facilitaire dienstverlening omheen te staan, maar ook die moet zo doelmatig mogelijk zijn.

Ik ben inderdaad bezig met het voorbereiden van een conferentie als vervolg op de nota van de fractie van de PvdA. Wij hebben een aantal deskundigen op het gebied van de inkoop in zorginstellingen nog eens op het departement uitgenodigd om te praten over hun opvattingen over deze nota. Het is inderdaad een zeer interessant thema, waarop ongetwijfeld iets te bereiken valt. Wij bereiden een conferentie voor, waarbij wij niet alleen deskundigen uit de zorg betrekken maar ook logistiek deskundigen van buiten de zorg.

Uiteraard zal ik na die conferentie nog eens in kaart brengen wat er allemaal mogelijk is. Ik zal de Kamer daarover berichten en een plan van aanpak toesturen. Dat zal inderdaad vóór het zomerreces kunnen gebeuren.

Die conferentie is natuurlijk niet het enige. Wij zijn ook bezig een aantal zaken uit te werken die in de nota van PvdA werden aangereikt. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan het ontwikkelen van systemen van benchmarking. Verder heb ik voor faciliterende maatregelen vanuit het ministerie al wat geld kunnen reserveren. Op dat gebied kun je met 2 mln. al heel wat doen. Voor het inventariseren van belemmerende wet- en regelgeving heb ik een

advies gevraagd aan de Raad voor de volksgezondheid. Ik denk dat het ook goed zal zijn een voorlichtingssysteem op te zetten, een beetje op de manier zoals dat in Amerika gebeurt met het ECRI-instituut – in Nederland denk ik daarbij aan TNO en het Nationaal ziekenhuisinstituut – om instellingen te ondersteunen bij het verbeteren en efficiënter maken van hun bedrijfsvoering in het algemeen en van de logistieke functies in het bijzonder.

□

De heer **Oudkerk** (PvdA): Voorzitter! Ik dank de minister voor de antwoorden. Op ongeveer al mijn opmerkingen heb ik een bevestiging gekregen en ook daar wil ik de minister voor danken. Ik heb nu nog twee kleine aanvullende vragen.

De eerste is vrij technisch van aard en betreft de Europese aanbestedingsregels. Een brief van het ministerie van eind december laat zien dat de minister het eigenlijk aan de instellingen zelf overlaat te bepalen of zij wensen te voldoen aan de Europese aanbestedingsregels. Met andere woorden, de minister is op dit punt niet dwingend of leidend bezig. Zou zij hierover de Kamer meer duidelijkheid kunnen verschaffen? Dat hoeft niet nu, maar kan ook in een later stadium. Het gaat er dus om of instellingen al dan niet Europees moeten aanbesteden en of dit aan henzelf overgelaten moet worden.

Mijn tweede vraag is eigenlijk het gevolg van de bijeenkomst die wij gisteren bij ANOVA Zorgverzekeringen hadden. Op die bijeenkomst is gesproken over de eigen bijdrage en daarbij kwam ook de doelmatigheid aan de orde. De vice-voorzitter van de raad van bestuur van ANOVA zei: als wij doelmatiger willen inkopen en met ziekenhuizen willen onderhandelen, krijgen wij met wet- en regelgeving te maken. Die maakt het voor ons onmogelijk iets op het punt van de doelmatigheid te doen. Deelt de minister deze mening? Waarom straalt de minister het idee uit dat het lastig is doelmatigheid te bereiken en verspilling te voorkomen, terwijl de sector zelf ontzettend veel initiatieven neemt? Voor dat laatste wil ik de sector een compliment maken. De sector zegt als het ware: als de minister nu het een en ander verandert, kunnen wij

De heer Oudkerk (PvdA)

voortgang maken. De minister zegt daarentegen: ik kan niet al te veel veranderen. Op die manier komen wij niet verder. Ik zie ook een discrepantie tussen het een en het ander.

□

Minister Borst-Eilers: Mijnheer de voorzitter! Om met het laatste punt te beginnen: ik ben blij dat ik in de gelegenheid ben om iets te veranderen aan het imago waaruit zou blijken dat ik ten aanzien van het verbeteren van de doelmatigheid te weinig daadkracht toon. Het is niet zo moeilijk tot meer doelmatigheid te stimuleren of die te bereiken. Echter, als je die wilt afdwingen met maatregelen, krijg je steeds te maken met het feit dat sommige instellingen verschillende dingen al heel goed doen. Andere doen sommigen dingen daarentegen helemaal niet goed. Met generieke maatregelen, bijvoorbeeld een korting opleggen aan alle Nederlandse ziekenhuizen, doe je bepaalde instellingen weer onrecht aan. Daarom meen ik dat wij verbetering meer moeten zoeken in een systeem van andere budgetopbouw. Dat is trouwens een aanbeveling die in het PvdA-rapport wordt gedaan.

Er is inderdaad wet- en regelgeving die doelmatigheid belemmert. Ik heb in de ziekenfondsverzekering al

de mogelijkheid geopend van het verlenen van 3% flexizorg. Verder herinner ik aan mijn opmerkingen in eerste termijn op dit punt. Misschien maakte ik die wat erg snel en heeft de heer Oudkerk die daardoor niet helemaal goed gehoord of begrepen. Ik heb echter de Raad voor de volksgezondheid advies gevraagd en verzocht te inventariseren welke wet- en regelgeving in Nederland belemmerend werkt. Ik ben het met de heer Oudkerk eens dat we van die wet- en regelgeving af moeten.

Voorzitter! In december is de instellingen onder de aandacht gebracht dat er Europese aanbestedingsrichtlijnen zijn. Die zijn ook verplichtend. Er zijn bepaalde grenzen voor bedragen. Boven bepaalde bedragen geldt een richtlijn, maar daaronder weer niet. Daarom wordt in eerste instantie aan de instellingen zelf overgelaten om in dezen een beslissing te nemen. Zij moeten dus bepalen of datgene wat zij willen laten doen, ja dan nee onder de Europese aanbestedingsrichtlijnen valt. Hierover bestaan wel informatiestromen en die maken het ons mogelijk om na te gaan of instellingen zich aan de richtlijnen houden. In de berichtgeving aan de Kamer kan ik hierop misschien meer in detail ingaan.

Vragen van het lid M.B. Vos aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, over **de forse toename van de CO₂-uitstoot door de groei van het vliegverkeer op Schiphol.**

□

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Voorzitter! Het jaarverslag Schiphol laat zien dat de luchtverontreiniging in 1996 rondom Schiphol flink is toegenomen en wel met zo'n 10% en dat ook in 1997 de uitstoot van kooldioxide en stikstofoxiden weer net zo hard zal groeien. Het is glashelder dat de forse groei van de luchtvaart tot een grote toename van de luchtverontreiniging leidt en tot een steeds groter aandeel van Schiphol in het broeikas-effect. Dat zal natuurlijk niemand verbazen. Meer vliegtuigen dus meer luchtverontreiniging. Dat is echter niet de afspraak. Wat gaan wij eraan doen? Wij hebben eerder bij de planologische kernbeslissing Schiphol afgesproken dat uiteindelijk de luchtverontreiniging bij Schiphol niet zou mogen groeien; de beroemde dubbeldoelstelling. Ik wil de minister dan ook een aantal vragen voorleggen.

Erkent de minister dat de enorme groei van het luchtverkeer tot een grote groei van de luchtverontreiniging leidt en dat het met het huidige beleid niet lukt om de toename van die luchtverontreiniging te compenseren door onder andere afremming van het autoverkeer? Hoe denkt de minister de afspraak, dat uiteindelijk de luchtverontreiniging niet mag toenemen rond Schiphol, te realiseren en wat zal zij ondernemen om de groei van het vliegverkeer af te remmen en het autoverkeer rond Schiphol te verminderen?

Mijn volgende vraag betreft de bijdrage van Schiphol aan het broeikas-effect. Die neemt fors toe en uiteindelijk, stel dat wij zouden doorgroeien naar zo'n 80 miljoen, dan zou dat wel eens ruim 30% kunnen zijn. Toch telt de CO₂-uitstoot door het vliegverkeer in de internationale afspraken niet mee. Dat lijkt mij te gek voor woorden. Zal de minister zich er dit najaar in Kyoto voor gaan inzetten dat dat wel het geval zal zijn?

Ten slotte wil ik de minister voorleggen dat haar dubbel-